МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету дизайну
Харківської державної академії дизайну і мистецтв
Протокол Вченої ради факультету № 7 від 14 березня 2025 року

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ФАКУЛЬТЕТУ ДИЗАЙНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
НА 2025–2030 РОКИ

Харків – 2025

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Стратегія розвитку факультету дизайну Харківської державної академії дизайну і мистецтв на 2025–2030 роки (далі – Стратегія) розроблена відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 286-р), Статуту Харківської державної академії дизайну і мистецтв від 2024 року, Стратегії розвитку Харківської державної академії дизайну і мистецтв на 2021–2026 роки, а також інших нормативно-правових актів у галузі освіти і науки та міжнародних угод.

Цілі, принципи й цільові програми освітньої діяльності факультету базуються на концептуальних ідеях і вимогах Концепції розвитку освіти України на 2015–2025 роки, Болонського процесу створення єдиного Європейського освітнього простору та Цілях сталого розвитку України до 2030 року.

1.2. Факультет дизайну є структурним підрозділом ХДАДМ та одним із провідних дизайнерських факультетів України. Свій відлік факультет веде з 1962 року, коли в Харківському художньо-промисловому інституті (нині ХДАДМ) була заснована кафедра «Художнє конструювання», де навчали відомі художники, архітектори, інженери В. Белик, В. Волков, М. Шапошников. У розвитку Харківської дизайнерської школи відзначилися О. Бондаренко, Ю. Дяченко, В. Єльков, О. Бойчук, В. Даниленко, Т. Фурсова та інші.

До складу факультету дизайну входять три випускові кафедри: кафедра дизайну, кафедра графічного дизайну та кафедра мультимедійного дизайну. Підготовка фахівців здійснюється за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн» за спеціалізаціями «Промисловий дизайн» та «Графічний дизайн», (очна та заочна форми навчання). Здобувачі факультету мають можливість продовжувати навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні.

ХДАДМ є членом Міжнародної асоціації університетів і коледжів мистецтва, дизайну та медіа CUMULUS та Європейської ліги інститутів мистецтв ELIA, що забезпечує міжнародну присутність факультету в глобальному освітньо-мистецькому просторі.

1.3. Стратегія враховує реальні обставини воєнного часу, які діють під час її створення. Онлайн-формат навчання та перебування студентів факультету під час навчання у різних містах і країнах зумовлюють необхідність підвищення конкурентоспроможності випускників не лише на вітчизняному, а й на міжнародному ринку праці.

1.4. Місія факультету дизайну ХДАДМ – формування нового покоління дизайнерів, конкурентоспроможних на національному та міжнародному рівнях, здатних вирішувати складні проєктні задачі на перетині художньої творчості, технологій та

соціальної відповідальності, сприяти культурному та економічному відродженню України.

1.5. Стратегія розроблена на 2025–2030 роки, підлягає перегляду у разі суттєвих змін зовнішнього або внутрішнього середовища та є основою для щорічного планування діяльності кафедр факультету.

II. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФАКУЛЬТЕТУ НА 2025–2030 РОКИ

2.1. В основу розробки концептуальних положень стратегічного розвитку освітньої, наукової та мистецької діяльності факультету дизайну ХДАДМ покладено головні принципи розбудови сучасної вищої освіти, закріплені у законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту»:

- сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу;
- забезпечення якості вищої освіти та якості освітньої діяльності;
- гарантування академічної свободи та підтримка академічної доброчесності;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною культурою і традиціями Харківської дизайнерської школи;
- інтеграція системи вищої освіти України у Європейський освітній простір за умови збереження досягнень національної вищої школи;
- забезпечення розвитку академічної мобільності учасників освітнього процесу;
- студентоцентризм – особистісно-орієнтований підхід до навчання, врахування індивідуальних здібностей та інтересів здобувачів.

2.2. На сучасному етапі розвитку факультету дизайну ХДАДМ доцільно виокремити чинники, які безпосередньо впливають на його діяльність:

- посилення конкуренції між закладами вищої освіти за сегменти ринку освітніх послуг у сфері дизайну, а також зовнішньої конкуренції з боку зарубіжних ЗВО та онлайн-платформ дизайнерської освіти;
- зниження попиту на освітні послуги внаслідок демографічної кризи, переміщення населення та продовження воєнного стану;
- підвищення вимог споживачів освітніх послуг та роботодавців до якості підготовки, що вимагає постійного оновлення змісту освітніх програм;
- стрімкий розвиток цифрових технологій, штучного інтелекту та мультимедійних інструментів, що кардинально змінює практику дизайну;
- зростаючий попит на дизайнерів у контексті повоєнного відновлення України: брендинг, відновлення середовища, соціальні комунікації;
- обмежені можливості держави щодо фінансування розвитку матеріально-технічної бази внаслідок воєнного стану.

III. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ФАКУЛЬТЕТУ НА 2025–2030 РОКИ

3.1. Стратегічна мета факультету дизайну, як і академії в цілому, полягає в тому, щоб розвинути та закріпити провідні позиції, спрямовані на задоволення потреб громадян, суспільства і держави у якісній дизайнерській освіті, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток наукових та науково-мистецьких досліджень, посилення інноваційної складової та інтеграцію факультету до Європейського і світового освітнього простору.

3.2. Для досягнення стратегічної мети передбачається реалізація таких стратегічних завдань:

- модернізація та гармонійний розвиток освітньої, наукової, виховної діяльності відповідно до вимог сьогодення та євроінтеграційних прагнень держави;
- забезпечення інноваційних підходів до розвитку факультету в усіх сферах його діяльності, впровадження цифрових освітніх рішень;
- реалізація кадрової політики щодо поліпшення якісного складу НПП, підвищення кваліфікації, залучення фахівців-практиків;
- розвиток наукової та науково-мистецької діяльності факультету, підвищення публікаційної активності НПП;
- активізація інтеграції в Європейський освітній і науковий простір, нарощування міжнародного фахового співробітництва та академічної мобільності;
- зміцнення партнерства з роботодавцями, культурними інституціями та профільними громадськими організаціями;
- розвиток і підтримка студентського самоврядування, патріотичного та громадянського виховання молоді;
- відновлення та розвиток матеріально-технічної бази, впровадження сучасної цифрової інфраструктури.

IV. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

4.1. З метою формування та збереження контингенту студентів факультету дизайну ХДАДМ в умовах воєнного стану, конкурентного середовища та демографічних викликів, НПП факультету та гарантам освітніх програм необхідно:

– здійснювати постійний моніторинг ринку праці для з'ясування потреб у фахівцях з дизайну та оптимізації обсягів і напрямів підготовки;
– проводити систематичну профорієнтаційну діяльність у форматах онлайн та офлайн;
– розширювати стратегічне партнерство із закладами загальної середньої та мистецької освіти Харківської та суміжних областей;
– сприяти залученню до профорієнтаційної роботи випускників факультету, зокрема членів Асоціації випускників факультету дизайну ХДАДМ.

4.2. Кафедрам факультету необхідно забезпечити широку комунікацію з громадськістю та потенційними абітурієнтами:

– через офіційний сайт ХДАДМ (розділ «Факультет дизайну») та сторінки кафедр у соціальних мережах (Instagram, Facebook, Behance, YouTube);
– шляхом проведення публічних заходів: Дня відкритих дверей, виставок студентських робіт, майстер-класів, творчих воркшопів;
– через участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах дизайну, результати яких популяризують освітню діяльність факультету.

4.3. Підтримується активна участь факультету дизайну у програмах Малої академії дизайну і мистецтв ХДАДМ у форматах воркшопів, творчих зустрічей, конкурсів і курсів підготовки для потенційних абітурієнтів.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

5.1. Діяльність НПП факультету повинна базуватися на таких засадах:

- студентоцентризм – впровадження особистісно-орієнтованої технології навчання для забезпечення всебічного розвитку особистості здобувача;
- постійний творчий пошук шляхів удосконалення професійної підготовки фахівців;
- взаємодія та співробітництво на рівні кафедр, між факультетом та іншими підрозділами академії, на всеукраїнському та міжнародному рівнях;
- нерозривний зв'язок між навчанням та практичною дизайнерською і науково-мистецькою діяльністю.

5.2. Актуалізація освітніх програм та змісту навчання передбачає:

- оновлення освітньо-професійних програм за участю роботодавців, здобувачів та випускників;
- введення нових освітніх компонентів, що відповідають актуальним тенденціям: штучний інтелект у дизайні, UX/UI-проєктування, сталий дизайн, соціальний дизайн, дизайн для повоєнного відновлення;
- розширення каталогу вибіркових дисциплін до не менш як 30% обсягу кожної освітньої програми;
- гармонізацію навчальних планів із програмами закладів-партнерів ЄС та провідних вітчизняних ЗВО;
- узгодження змісту ОПП із закладами молодшого бакалаврату

5.3. Впровадження інноваційних методів навчання:

- застосування форматів project-based learning, design studio, design sprint та hackathon у навчальну практику;
- розвиток системи гібридного навчання (Google Classroom, МКР та інші LMS) з урахуванням умов воєнного стану;
- проведення міжкафедральних наскрізних проєктів, інтегрованих практикумів і комплексних завдань;
- сприяння створенню та реалізації англомовних навчальних курсів для залучення іноземних студентів;
- систематичне залучення провідних фахівців-практиків до викладання, майстер-класів, рецензування робіт та захистів.

5.4. Практична підготовка та зв'язок із виробництвом:

- розробка наскрізної системи практик (навчальна → виробнича → переддипломна) з чітко визначеними компетентностями на кожному етапі;
- розширення мережі баз практик у креативних агенціях, IT-компаніях, видавництвах, культурних інституціях та органах місцевого самоврядування;
- введення практичних проєктів із реальними замовниками як форм підсумкового оцінювання;

5.5. Система забезпечення якості освіти:

- регулярне опитування здобувачів, НПП та стейкхолдерів щодо якості ОП (щонайменше один раз на рік);
- проходження процедури акредитації освітніх програм НАЗЯВО відповідно до чинного законодавства;
- дотримання політики академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу; започаткування Школи академічної доброчесності факультету дизайну;
- моніторинг працевлаштування випускників через щорічне анкетування протягом першого року після закінчення навчання.

VI. МЕТОДИЧНЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності факультету дизайну повинно базуватися на принципах:

– постійної модернізації навчально-методичних комплексів, оновлення силабусів у форматах онлайн та офлайн з урахуванням умов воєнного стану;
– розробки та вдосконалення наявних навчальних програм з орієнтацією на змістові стандарти Європейського та світового освітнього простору;
– забезпечення використання сертифікованого програмного забезпечення для викладання навчальних дисциплін;
– підготовки та видання підручників, навчальних посібників і методичних розробок з профільних дисциплін;
– активізації системи контролю за якістю освіти через моніторинг занять завідувачами кафедр і деканом факультету.

6.2. Кадрове забезпечення факультету здійснюється відповідно до ліцензійних вимог та стратегічного курсу на підвищення якості НПП:

– наявність у штаті кафедр факультету НПП із відповідними науковими ступенями та вченими званнями у кількості, достатній для проходження ліцензійних та акредитаційних процедур; планується збільшення кількості кандидатів наук, доцентів на 2–5 осіб до 2030 року;
– стимулювання НПП до захисту дисертацій (кандидат/доктор мистецтвознавства, доктор філософії);
– обов'язкове підвищення кваліфікації НПП не рідше одного разу на 5 років у провідних ЗВО, творчих установах та за кордоном у ЗВО-партнерах на засадах угод про співпрацю;
– пріоритетне залучення НПП із рівнем іноземної мови не нижче B2 та публікаціями у виданнях, що індексуються у Scopus / Web of Science;
– запровадження системи visiting lecturer та artist-in-residence на факультеті: залучення провідних практикуючих дизайнерів до викладання спецкурсів;
– залучення НПП факультету до участі в тренінгах з написання освітніх програм, що організовує НАЗЯВО, та інших заходах з підвищення кваліфікації.

VII. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО-МИСТЕЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

7.1 Факультет забезпечує розвиток фундаментальних і прикладних наукових досліджень та науково-мистецьких практик у галузі дизайну. Пріоритетними науковими напрямами є: теорія та практика графічного дизайну, промисловий та концептуальний дизайн, мультимедійний дизайн і цифрове мистецтво, візуальна ідентичність та брендинг, UX/UI і людиноцентроване проєктування, дизайн для повоєнного відновлення. Окремими перспективними напрямами науково-мистецької діяльності факультету є екологічний дизайн та сталий розвиток (eco-design, sustainable design), а також дизайн для потреб людини (human care design) — соціально орієнтований підхід до проєктування, спрямований на підвищення якості життя, інклюзивність та турботу про фізичне і психологічне благополуччя людини. Зазначені напрями реалізуються у міждисциплінарній взаємодії і мають безпосереднє суспільне значення в умовах повоєнної реконструкції України.

7.2. Серед пріоритетів науково-дослідницької роботи факультету:

- інтеграція досліджень і розробок кафедр у національний і міжнародний науковий простір;
- започаткування та проведення щорічної науково-практичної конференції за профілем спеціальності Дизайн у співпраці з факультетом дизайну середовища ХДАДМ із запрошенням представників провідних ЗВО України та зарубіжжя;
- збільшення публікацій НПП у фахових журналах категорій А і Б та у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science;
- участь НПП у спеціалізованих вчених радах по захисту дисертацій;
- активізація участі НПП та студентів у конкурсах на отримання грантів (УКФ, Національний фонд досліджень України, Horizon Europe, Creative Europe, British Council, USAID та ін.);
- реалізація науково-дослідних робіт на господарчо-договірних засадах та надання експертних послуг у сфері дизайну;
- передача результатів наукових досліджень у навчальний процес через оновлення навчальних програм і видання навчально-методичних матеріалів.

7.3. Студентська наукова і творча діяльність:

- започаткування наукового гуртка молодих учених і студентів факультету дизайну;
- реалізація комплексного підходу до роботи з обдарованою студентською молоддю: залучення до Всеукраїнських студентських олімпіад, конкурсів наукових робіт, міжнародних творчих конкурсів;
- проведення щорічного конкурсу наукових робіт за результатами переддипломної практики студентів факультету;
- забезпечення наукової спрямованості бакалаврських та магістерських робіт; залучення кращих студентів до виконання прикладних досліджень НПП.

VIII. ІНТЕГРАЦІЯ У МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВИЙ ПРОСТІР

8.1. Факультет забезпечує впровадження заходів, спрямованих на інтеграцію в міжнародний освітній та науковий простір:

- розширення географії міжнародного партнерства через підписання договорів про співробітництво з освітніми закладами, науковими установами та організаціями в галузі дизайну (пріоритетні партнери: Польща, Чехія, Німеччина, Австрія, Нідерланди, Великобританія, США, Канада);
- розвиток членства ХДАДМ в асоціаціях CUMULUS та ELIA, участь у щорічних конгресах та заходах асоціацій;
- сприяння залученню іноземних спеціалістів у сфері дизайну для проведення тематичних лекцій, майстер-класів і семінарів;
- сприяння академічній мобільності здобувачів і НПП в рамках програм ERASMUS+, програм літніх шкіл та наукових обмінів;
- сприяння стажуванню НПП в іноземних закладах освіти та творчих резиденцій за кордоном;
- активна участь НПП та студентів у міжнародних конкурсах дизайну;
- сприяння якісній мовній підготовці НПП факультету (рівень не нижче B2);

IX. ПАРТНЕРСТВО З РОБОТОДАВЦЯМИ ТА СПРИЯННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ

9.1. Основними завданнями факультету у сфері партнерства та працевлаштування є:

- розширення переліку баз практик: креативні агенції, IT-компанії, видавництва, рекламні студії, музеї та культурні інституції, органи місцевого самоврядування;
- щорічний моніторинг бази роботодавців та за необхідності укладання угод про співпрацю; залучення роботодавців до перегляду ОПП і формування вимог до компетентностей випускників;
- надання студентам актуальної інформації щодо вакансій та кар'єрних можливостей через офіційні сторінки факультету в соціальних мережах;
- виконання проєктів на замовлення реальних клієнтів у межах освітніх компонентів;
- позиціонування факультету як ресурсу для повоєнного відновлення України: участь у конкурсах і програмах з відновлення міського середовища Харкова, розробка навчальних проєктів у сфері меморіального дизайну, навігації та соціальних комунікацій.

9.2. Започаткування Асоціації випускників факультету дизайну ХДАДМ:

- започаткувати формування та ведення актуальної бази випускників факультету;
- сприяти залученню випускників до профорієнтаційної роботи, майстер-класів, участі у Вчених радах та журі конкурсів;
- започаткувати моніторинг кар'єрних траєкторій випускників для вдосконалення змісту ОПП.

X. ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ТА РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

10.1. Робота педагогічного та науково-педагогічного колективу факультету спрямована на виховання у студентів національної свідомості, патріотичного ставлення до України та міста Харкова, розвиток інтелекту, художньої культури та громадянської відповідальності.

10.2. Основними завданнями факультету у виховній сфері є:

– сприяння ефективній роботі органів студентського самоврядування факультету дизайну, підвищення їх ролі в організації навчально-виховного процесу та вирішенні питань студентського життя;
– проведення заходів з національно-патріотичного виховання, підтримка ветеранів та учасників бойових дій, формування поваги до внеску захисників України;
– поширення волонтерського руху серед студентів; підтримка доброчинних акцій, участі в суспільно значущих проєктах;
– здійснення художньо-естетичного виховання через участь у виставках, конкурсах, культурних заходах різного рівня; відвідування музеїв, галерей, театрів;
– забезпечення умов для самореалізації здобувачів відповідно до їхніх інтересів і можливостей; підтримка ініціатив студентів факультету;
– популяризація правової культури та академічної доброчесності; виховання нетерпимості до корупції, плагіату та антигромадської поведінки;
– популяризація здорового способу життя, спорту, протидія шкідливим звичкам;
– моральне та матеріальне заохочення виховного процесу через подяки, грамоти, врахування позанавчальної активності у рейтингу студентів.

XI. РОЗВИТОК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ТА ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

11.1. Розвиток матеріально-технічної бази факультету дизайну здійснюється з урахуванням умов воєнного стану, можливостей державного фінансування, грантових програм та партнерської підтримки:

- поетапне відновлення і оновлення навчальних майстерень, дизайн-студій та аудиторій факультету;
- оснащення спеціалізованих навчальних просторів: лабораторій, майстерень, фотостудій, виставкових просторів;
- поновлення та розширення сертифікованого програмного забезпечення;

11.2. Цифрова трансформація освітнього процесу:

- впровадження хмарних освітніх платформ і LMS для забезпечення гібридного навчання в умовах воєнного часу;
- сприяння оснащенню аудиторій мультимедійним обладнанням для проведення відеоконференцій та онлайн-заходів;
- сприяння формуванню цифрової бібліотеки навчально-методичних матеріалів кафедр;
- активізація участі у грантових програмах для оновлення обладнання (ERASMUS+ Capacity Building, USAID, British Council та ін.).

XII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. У Стратегії запропоновано програму розвитку факультету дизайну ХДАДМ на 2025–2030 роки з усіх аспектів навчально-методичної, наукової, виховної та організаційної діяльності.

12.2. Запропонована програма буде реалізуватися через:

- злагоджену роботу усіх кафедр факультету з виконання зазначених у ній положень та оптимізації навчально-виховного процесу;
- постійне підвищення НПП свого професійного рівня, зокрема за рахунок участі у міжнародних програмах, тренінгах, майстер-класах та наукових семінарах;
- залучення НПП факультету до експертної роботи у НАЗЯВО та інших органах забезпечення якості вищої освіти;
- ефективну співпрацю кафедр факультету з іншими кафедрами вітчизняних та зарубіжних ЗВО, з науково-методичною радою і навчально-методичним відділом академії;
- співпрацю з провідними підприємствами, організаціями та установами щодо організації практик, майстер-класів, лекцій і семінарів;
- вжиття інших заходів та реалізацію напрямів, що випливають із положень чинного законодавства та міжнародних стандартів у галузі дизайнерської освіти.